

19. Coleman J. Social Capital in the Creation of Human Capital / James S. Coleman // The American Journal of Sociology. — 1988. — Vol. 94. — P. 95–120.
20. Coleman J.S. The Creation and Destruction of Social Capital: Implications for the Law / James S. Coleman // Notre Dame Journal of Law, Ethics and Public Policy. — 1988. — Vol. 3. — Pp. 375–404.
21. Coleman J.S. The Demand for Effective Norms. The Realization of Effective Norms / James S. Coleman // Coleman J.S. Foundations of Social Theory. — Cambridge, Mass.: The Belknap Press of Harvard University Press, 1998. — Ch. 10, 11. — Pp. 241–299.
22. Fukuyama F. Social Capital and Civil Society [Електронний ресурс] / Francis Fukuyama // IMF Conference on Second Generation Reforms, Nov. 8–9, 1999: papers. — Washington, D.C.: IMF Institute and the Fiscal Affairs Department, 1999. — Режим доступу: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/seminar/1999/reforms/fukuyama.htm>.
23. Fukuyama F. Social Capital and the Global Economy: A Redrawn Map of the World / Francis Fukuyama // Foreign Affairs. — Sept. / Oct., 1995. — Vol. 74, no 5. — P. 89–103.
24. Fukuyama F. Trust: The Social Virtues and the Creation of Prosperity / Francis Fukuyama. — New York: Free Press, Simon & Schuster Inc., 1996. — 480 p.
25. Glaeser E.L. An Economic Approach to Social Capital / Edward L. Glaeser, David Laibson, Bruce Sacerdote // The Economic Journal. — Nov., 2002. — Vol. 112, issue 483. — Pp. 437–458.
26. Jackman R.W. Social Capital and Politics / Robert W. Jackman, Ross A. Miller // Annual Review of Political Science. — June, 1998. — Vol. 1. — Pp. 47–73.
27. Lilien D.M. Sectoral Shift and Cyclical Unemployment / Lilien D.M. // Journal of Political Economy. — 1982. — V.90. — № 4. — Pp. 777–793.
28. Putnam R.D. The Prosperous Community: Social Capital and Public Life [Електронний ресурс] / Robert D. Putnam // The American Prospect. — March, 1993. — Vol. 4, no 13. — Режим доступу: http://www.prospect.org/cs/articles?article=the_prosperous_community.
29. Turner J.H. The Formation of Social Capital [Електронний ресурс] / Jonathan H. Turner // Serageldin I., Dasgupta P. Social Capital: A Multifaceted Perspective. — Washington, D.C.: World Bank Publications, 2001. — Pp. 94–146. — Режим доступу: http://www.exclusion.net/images/pdf/778_fimod_turner.pdf.
30. Woolcock M., Narayan D. Social Capital: Implications for Development Theory, Research, and Policy [Електронний ресурс] / Michael Woolcock, Deepa Narayan // The World Bank Research Observer. — Aug., 2000. — Vol. 15, no 2. — P. 225–249.

УДК 339.97

ТКАЛЕНКО С.І.,
ДВНЗ Київський національний економічний
університет ім. В. Гетьмана, кафедра європейської інтеграції,
к.е.н., доцент

ІНВЕСТИЦІЙНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ У ГЛОБАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Анотація. Досліджується інвестиційна стратегія розвитку України, її особливості впровадження на сучасному етапі. Розглядається інвестиційна стратегія як складова національної економічної стратегії, аналізується рух капіталу у світі й Україні, а також інвестиційне співробітництво між Україною та ЄС з врахуванням європейської стратегічної спрямованості зовнішньої політики. Запропоновані шляхи підвищення ефективності національної інвестиційної стратегії.

Ключові слова: національна інвестиційна стратегія, глобальний розвиток, інвестиційна політика, інвестиційні потоки, інвестиційні запаси, прями інвестиції, інвестиційна привабливість.

Annotation. We investigate the investment strategy of development of Ukraine and feature of introduction on the modern stage. In the article we examine investment strategy as constituent of national economic strategy, conduct an analysis a capital flow in the world, in Ukraine, and investment collaboration between Ukraine and ES taking into account the European strategic orientation of foreign policy. The ways of increase of efficiency of national investment strategy are offered.

Keywords: national investment strategy, global development, investment policy, investment streams, investment supplies, direct investments, investment attractiveness.

Постановка проблеми. На сучасному етапі глобального розвитку глобалізація змінила облік світового економічного середовища. Остання має потребу в спільних зусиллях урядів держав і міжнародних організацій щодо регулювання на світовому рівні. Глобалізація змінює геополітичну спрямованість сучасного цивілізаційного процесу, який відкриває перед суспільством величезні можливості в розширенню обміну товарів, послуг, інформації, технологій і капіталу.

Скористатися такими можливостями, й перш за все що стосується руху капіталу (інвестицій), має Україна. Враховуючи наслідки світової фінансової кризи, яка багатосторонньо вплинула на всі

макроекономічні показники України (в тому числі й на розвиток інвестиційного процесу в усьому виробничому комплексі, на стан торговельного та платіжного балансів, фінансово-економічну нестабільність тощо), зазначимо, що вітчизняна економіка не в змозі забезпечити належного рівня розвитку лише за рахунок власних ресурсів. У зв'язку з цим наша країна має звернути увагу на інвестиційну стратегію, яка є складовою національної економічної стратегії розвитку, в сучасних умовах глобального середовища. Саме цим й обумовлюється актуальність обраної теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблем та питань, які пов'язані з національними економічними, а також інвестиційними стратегіями розвитку в глобальному середовищі є предметом дослідження як зарубіжних вчених і практиків, так і вітчизняних фахівців. Серед останніх слід виокремити наукові праці Будкіна В.С., Макогона Ю.В., Лукияненко Д.Г., Луцишин З.О., Федоренка В.Г. та інших.

Метою статті є дослідження національної інвестиційної стратегії України на сучасному етапі її розвитку, а також особливості її реалізації. Методами дослідження, які використовувалися в даній статті є загальнонаукові методи пізнання, методи статистичного аналізу і узагальнення даних, методи порівняльного аналізу.

Виклад основного матеріалу. Зазначимо, що об'єктивний процес глобалізація, що відбувається в глобальному середовищі «роз'єднує не менше, ніж об'єднує, вона роз'єднує об'єднуючи – розколи проходять з тих же причин, що й ріст одноманітності світу. Паралельно до цього процесу планетарного масштабу, який виник в бізнесі, фінансах, торгівлі, потоках інформації, рухається процес «локалізації», закріплення простору» [5]. Те, що для одних є процесом глобалізації, для інших стає локалізацією.

Сьогодні світ зіштовхується з задачею – управління процесом глобалізації, що має привести до обмеження її ризиків і витрат, та максимізації вигід. Не лише глобалізаційний зсув характеризує сучасний світ, а й цивілізаційний, що безумовно, визначає вплив на міжнародне економічне середовище, і на подальший розвиток і існування держав, та потребує нового підходу до інвестиційної політики та стратегії країн в умовах новітніх викликів. Суть інвестиційної політики країни на сьогоднішній день поміщено в створенні «майбутньої» економіки; а інвестиційна стратегія країни являє собою обраний курс інвестиційної політики, розрахований на тривалу перспективу і спрямований на вирішення економічних та соціальних завдань, завдань культурного розвитку, забезпечення економічної безпеки держави, підвищення народного добробуту тощо. Інвестиційна стратегія повинна передбачати формування системи фінансових заходів для досягнення довгострокових стратегічних цілей розвитку України.

З огляду на це надзвичайно актуальною є проблема отримання зовнішніх ресурсів. Останні можуть бути отримані через міжнародні торгово-економічні зв'язки, іноземні інвестиції, міжнародну технічну допомогу та зарубіжні кредити. Саме іноземні інвестиції і є одними з можливими джерелами одержання Україною зовнішніх фінансових ресурсів для стабілізації економіки та її виходу із кризового стану. Залучення іноземних інвестицій в українську економіку має стратегічний і тактичний інтереси з боку як України, так і іноземних інвесторів.

Ступінь інтеграції країни у глобальному середовищі характеризується одним з показників - обсягом іноземних інвестицій. Так початок XXI століття характеризується ростом інвестицій (див. табл. 1 і табл. 2).

Як видно з таблиць істотний ріст обсягів іноземних інвестиційних потоків припадає на кінець XX – початок XXI століття. Цьому сприяла національна інвестиційна стратегія, й відповідно проведена інвестиційна політика розвинутих країн, й в першу чергу Сполучених Штатів, пізніше приєдналися європейські країни на чолі з Великобританією, і Японія. Стратегія США була

Таблиця 1.

Внутрішні і зовнішні іноземні прямі інвестиційні потоки, млрд. дол.

Роки	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2009
Внутрішні потоки									
Світ	13,3	26,6	54,1	55,8	207,7	342,5	1087,5	985,8	1114,2
Розвинуті країни	3,9	9,7	7,5	14,1	35,1	115,9	256,5	330,1	478,3
Транзитивні країни	н.д.	н.д.	0,02	0,02	0,08	4,1	7,0	31,1	69,9
в т.ч. Україна	н.д.	н.д.	н.д.	н.д.	н.д.	0,3	0,6	7,8	4,8
Країни, що розвиваються	9,5	16,9	45,6	41,7	172,5	222,5	1137,9	624,6	565,9
Зовнішні потоки									
Світ	14,1	28,6	51,6	61,9	241,5	362,6	1232,8	893,0	1928,8
Розвинуті країни	0,05	0,5	3,2	3,9	11,9	55,0	134,9	127,1	296,3
Транзитивні країни	н.д.	н.д.	н.д.	н.д.	н.д.	0,6	3,2	14,3	60,6
в т.ч. Україна	н.д.	н.д.	н.д.	н.д.	н.д.	0,01	0,001	0,28	0,16
Країни, що розвиваються	14,1	28,1	48,4	58,0	229,6	307,0	1094,7	751,6	1471,9

розвиваються								
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Таблиця складена автором за даними: <http://unctad.org>

Таблиця 2.

Внутрішні і зовнішні іноземні прями інвестиційні запаси, млрд. дол.

Роки	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2009
Внутрішні запаси							
Світ	700,2	994,7	2081,8	3381,3	7442,6	11524,9	17743,4
Розвинуті країни	298,6	381,0	524,5	848,4	1728,5	2713,6	4893,5
Транзитивні країни	н.д.	н.д.	1,7	11,4	60,9	275,5	497,4
в т.ч. Україна	н.д.	н.д.	н.д.	0,9	3,9	17,2	52,0
Країни, що розвиваються	401,6	613,7	1555,6	2521,5	5653,2	8535,8	12352,5
Зовнішні запаси							
Світ	548,9	898,8	2086,8	3606,5	7967,4	12416,8	18982,1
Розвинуті країни	71,7	85,5	145,2	330,0	862,6	1308,4	2691,5
Транзитивні країни	н.д.	н.д.	0,6	4,3	21,3	152,0	279,8
в т.ч. Україна	н.д.	н.д.	н.д.	0,08	0,17	0,47	7,0
Країни, що розвиваються	477,2	813,3	1941,0	3272,2	7083,5	10956,4	16010,8

Таблиця складена автором за даними: <http://unctad.org>

спрямована на підвищення конкурентної позиції країни з країнами Європи, а також стимулювала підприємницьку активність і обмеження ролі держави в економіці (мова йде про лібералізацію ринків капіталу). Така стратегія на початку її впровадження задовольнила біля 1/3 власних інвестиційних потреб за рахунок притоку капіталу, і надала можливість в майбутньому отримати значні надходження у вигляді прибутків.

Зазначимо, що отримання іноземних інвестицій, умови їх залучення - це чинник, що характеризує інвестиційну діяльність, інвестиційну стратегію і сприяє подальшому розвитку зовнішньоекономічних зв'язків країни. А враховуючи курс України на інтеграцію до європейського цивілізаційного простору варто відзначити зростання інвестиційного співробітництва. Так в таблиці 3 і на рисунку 1 показані надходження прямих інвестицій в Україну, враховуючи кількість країн на даний рік, що входили до ЄС.

У 2004 році до 15 країн ЄС приєдналися ще 10 країн, й прями інвестиції за 2004 рік збільшилися вдвічі. Починаючи з 2004 року спостерігається суттєве щорічне зростання інвестиційних ресурсів – це є позитивним чинником. Таке різке зростання можна пояснити не лише збільшенням кількості країн, що приєдналися і стали входити до ЄС, а й такими причинами:

- (1) створенням більш сприятливого інвестиційного клімату за усі роки незалежності держави;
- (2) проведенням більш ефективної інвестиційної політики, як складової національної інвестиційної стратегії, враховуючи європейську стратегічну спрямованість;
- (3) зміна уряду в державі у 2004-2005 рр., і пов'язані з цим переорієнтація внутрішнього і зовнішньополітичного курсу.

Інвестиційна привабливість визначається за загальним інвестиційним кліматом, умовами проведення зовнішньоекономічної діяльності, законодавчою базою, що регулює інвестиційну діяльність. В свою чергу інвестиційний клімат впливає на основні показники соціально-економічного розвитку країни.

Позитивний інвестиційний клімат сприяє вирішенню соціальних проблем, забезпечує високий рівень зайнятості населення, дозволяє оновлювати виробництво, проводити модернізацію й нарощування основних фондів підприємств, впроваджувати новітні технології тощо.

Таблиця 3.

Прями іноземні інвестиції в Україну з країн ЄС (млн. дол. США)

	Обсяги прямих інвестицій на початок року								
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Всього по країнах ЄС	182,9	1033,8	4739,7	11997,8	16254,6	22912,4	28175,4	31608,5	35225,2
Австрія	8,2	87,9	352,0	1420,7	1633,7	2067,4	2445,6	2605,2	2658,2
Бельгія	-	-	42,6	45,2	36,2	39,1	43,4	64,1	65,5
Болгарія	-	-	-	-	15,5	17,6	20,1	18,3	18,5
Греція	-	-	16,4	19,4	72,0	151,6	310,0	331,0	328,0
Данія	-	-	106,0	130,4	142,4	155,8	176,9	186,7	191,8
Естонія	-	-	26,2	28,0	53,1	70,0	108,3	137,4	128,7
Ірландія	-	-	46,2	45,9	72,2	117,1	133,6	140,1	138,8

Іспанія	-	-	40,1	42,5	58,3	63,4	58,2	70,6	62,0
Італія	14,6	69,9	103,1	117,4	133,1	150,4	914,3	982,0	982,4
Кіпр	-	-	1093,3	1610,3	3179,9	5946,4	7682,9	9005,3	9914,6
Латвія	-	-	36,3	41,2	68,2	74,4	64,0	87,5	82,5
Литва	-	-	28,3	42,3	62,4	73,9	84,6	81,9	83,5
Люксембург	-	-	58,1	77,8	93,4	210,7	214,6	265,1	443,2
Мальта	-	-	8,6	8,9	29,9	31,0	38,5	22,2	29,8
Нідерланди	11,8	302,9	555,1	908,3	1533,8	2508,8	3180,8	3954,5	4707,8
Німеччина	101,3	228,5	627,0	5500,8	5578,0	5918,3	6393,8	6601,9	7076,9
Польща	-	-	194,8	225,0	394,5	672,1	694,7	866,7	935,8
Португалія	-	-	2,3	5,1	7,8	7,9	6,0	11,4	12,6
Румунія	-	-	-	-	7,0	12,0	17,4	18,5	21,0
Словаччина	-	-	45,5	94,2	98,0	102,9	106,4	64,4	62,7
Словенія	-	-	3,3	3,5	2,5	7,5	26,0	28,9	28,3
Сполучене Королівство	33,8	246,1	921,6	1162,5	1571,5	1975,5	2273,5	2307,5	2298,8
Угорщина	-	-	179,2	191,0	370,9	411,2	595,5	711,5	723,6
Фінляндія	-	-	7,7	9,2	9,8	17,7	16,9	59,4	58,3
Франція	9,6	39,9	79,0	87,3	830,7	1044,8	1226,1	1630,8	2367,1
Чеська Республіка	-	-	46,9	46,8	62,5	78,2	80,3	79,8	74,9
Швеція	3,6	77,1	120,3	134,1	137,3	986,7	1263,0	1275,8	1729,9
Всього по Україні	483,5	3281,8	9047,0	16685,3	21618,7	29542,7	35723,4	40053,0	44708,0

Таблиця складена автором за даними: <http://ukrstat.gov.ua>

Однак зазначимо, що світова фінансова криза внесла свої корективи, й міжнародні рейтингові інституції понизили позиції інвестиційної привабливості України, а також поки залишається відсутня система державної політики щодо формування привабливого інвестиційного клімату.

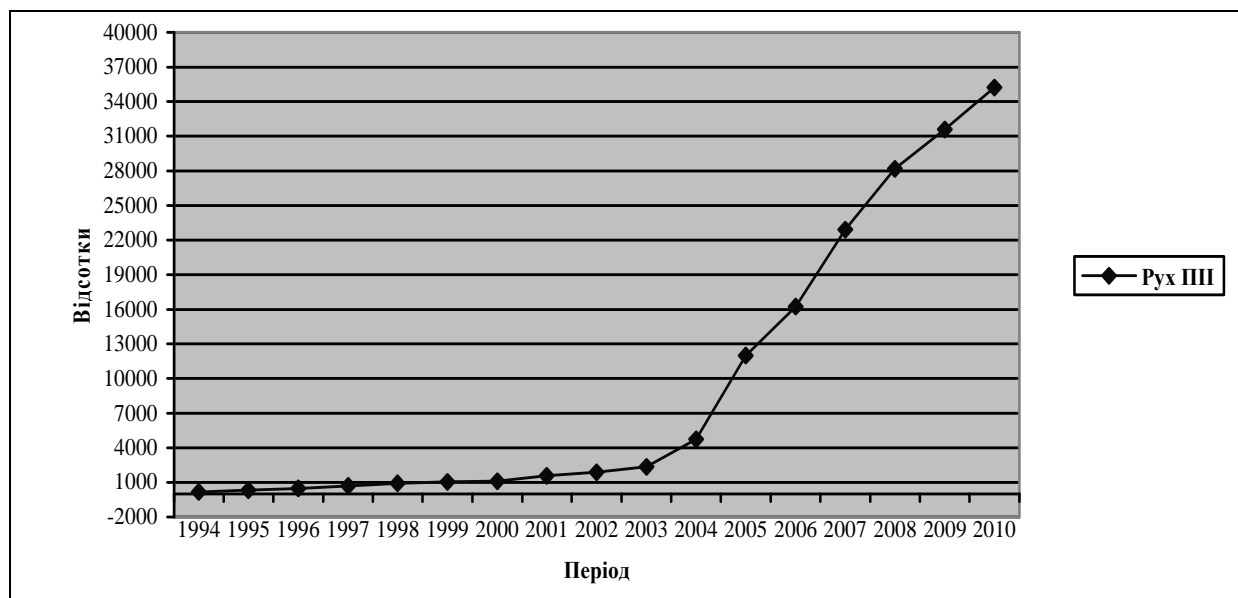

Рисунок 1. Динаміка руху інвестицій ЄС в Україну в період 1994-2010 рр. млн. дол.

Розраховано та побудовано автором самостійно на основі даних: www.ukrstat.gov.ua, www.me.gov.ua

Примітка: враховуючи приєднання країн до ЄС по роках

Інвестиційна політика має бути спрямована на активізацію процесу залучення прямих іноземних інвестицій, а не на отримання кредитних ресурсів від міжнародних організацій. Для цього необхідно створити загальнополітичні,

правові, інституціональні умови, які будуть сприяти процесу інвестування, і які є одночасно результатом успішних реформ. Світовий досвід показує, що найбільших успіхів у залученні іноземних інвестицій досягають ті країни, які, по-перше, ставлять таку мету, як пріоритетну в своїй економіці, по-друге, використовують, можливо, більший набір заходів.

І останні причина зростання інвестицій з країн ЄС, яка є однією з головних, сприяла на початку 2005 року підписанню трирічного плану дій між Україною і ЄС щодо наближення України до європейських стандартів, який передбачав виконання сотні заходів для здійснення в процесі проведення реформ; і наприкінці цього року ЄС визнав Україну державою з ринковою економікою. З 2006 року починаються переговори щодо асоційованого членства в ЄС. Після зміни влади, у 2010 році президент України ще раз підтвердив про європейську стратегічну спрямованість зовнішньої політики.

Негативним чинником все-таки є те, що ефективність залучення інвестиційних ресурсів в економіку України є дуже низькою. Величина державних витрат, пов'язаних із впровадженням та використанням різноманітних інструментів механізму залучення інвестиційних ресурсів, сягає понад 10 млрд. грн. щорічно, а обсяг залучених інвестиційних ресурсів не відповідає навіть їх мінімальним потребам [4]. Для підвищення ефективності залучення інвестиційних ресурсів необхідно досягнути стабілізації економічного середовища, а також варто переорієнтуватися з залучення фінансових ресурсів від міжнародних фінансових організацій (які сприяли величезному зростанню державного боргу, що досягли критичних значень) до приватних іноземних інвесторів, та створити відповідну інвестиційну інфраструктуру.

З метою підвищення ефективності реалізації національної інвестиційної стратегії в глобальному середовищі варто враховувати фази великих потрясінь (2005-2017 рр.). «Наступ цих фаз в міжнародній економіці і політиці дасть про себе знати повсюди, хоча конкретні форми прояву і впливу цих потрясінь в різних країнах і регіонах будуть різними. Специфіка сучасних криз ... полягає в тому, що ці потрясіння будуть носити не просто синхронізований, але й глобальний характер» [3]. Це означає, що економічні кризи будуть охоплювати усі країни світу, в більшому чи меншому ступеню, в тому числі не оміне це й Україну, яка все більше інтегрується у світовий економічний простір.

Висновки. На сучасному етапі, враховуючи політичний стан і економічний розвиток України пріоритетним інтеграційним вектором зовнішньої політики є європейський вектор, хоча інтеграція до ЄС знаходиться на початковому етапі. У зв'язку з цим наша держава спрямовує національну інвестиційну стратегію більше до співробітництва з країнами ЄС. Але на реалізацію національної інвестиційної стратегії вплинули тенденції глобалізації, інтеграційні тенденції і внутрішні чинники, особливу увагу заслуговують політичний, правовий та інституціональний. Національна інвестиційна стратегія потребує модернізації, й перш за все в контексті покращення інвестиційної політики, формування привабливого інвестиційного клімату та підвищення ефективності залучення інвестиційних ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Макогон, Ю.В. Зовнішньоекономічні зв'язки України та залучення інвестицій / Ю.В. Макогон // Стратегічні пріоритети. – К., 2008. - № 3(8). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/>
2. Малютін О. К. Концепція поліпшення інвестиційного клімату в Україні// Фінанси України. — 2008. — № 11 (156). — С. 65-74
3. Пантин В.И., Лапкин В.В. Философия исторического прогнозирования: ритмы истории и перспективы мирового развития в первой половине XXI века / В.И. Пантин, В.В. Лапкин. – Дубна: Феникс+, 2006 – 448 с.
4. Питель Н.Я. Проблеми формування інвестиційного клімату в Україні // Бізнес-Навігатор: Науково-виробничий журнал, 2010 - №3(20) / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Biznes/2010_3/2010/03/100315.pdf
5. Zygmunt Bauman. Globalization. The Human Consequences. - Cambridge, Polity Press Ltd – 1998.
6. Сайт ООН, ЮНКТАД [Електронний ресурс] - Режим доступу: www.unctad.org
7. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс] - Режим доступу: www.me.gov.ua
8. Сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс] - Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

УДК 339.923: 334.726

ФЕДІРКО О.А.,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет ім. В. Гетьмана», кафедра європейської інтеграції,
к.е.н., доц.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ДІЛОВИХ МОДЕЛЕЙ АВТОМОБІЛЬНИХ КОМПАНІЙ ЄС

Анотація. Стаття присвячена дослідженню ключових чинників, форм та напрямків трансформації корпоративних стратегій в автомобільній промисловості ЄС, а також виявлення найбільш значущих зрушень в архітектурі ділових моделей компаній даного сектору, що дозволяють їм утримувати провідні конкурентні позиції на ключових сегментах глобального автомобільного ринку.

Ключові слова: Європейський Союз, автомобільна промисловість, міжнародні стратегії, ділові моделі, внутрішньогалузевий поділ праці, аутсорсинг, рівні постачальників автомобільних компонентів.

Summary. The article is devoted to the research of the core determinants, forms and directions of corporate strategies transformation in the EU automotive sector, as well as the identification of major shifts in the business-models architecture of the companies within the sector, allowing them to hold leading competitive positions in the main segments of global motor vehicle market.

Key words: European Union, automotive industry, international strategies, business models, intra-sectoral division of labor, outsourcing, tiers of automobile components suppliers.

Актуальність теми дослідження та постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасна автомобільна промисловість характеризується передовсім високим ступенем зрілості технологій, масовим характером виробництва, орієнтацією на глобальний ринок, інтенсивними процесами консолідації корпоративного капіталу з одночасним поглибленням поділу праці на основі аутсорсингу економічних функцій тощо. Важливе місце у сучасних економічних стратегіях автомобільних підприємств належить також науково-дослідній діяльності, що обумовлюється підвищенням інтенсивності міжнародної конкуренції у галузі, зростанням вимог екологічної політики ЄС щодо норм споживання пального та рівня шкідливих викидів в атмосферу, зростанням вимог щодо безпеки та ергономічності сучасних авто.

Перманентно жорстка конкуренція на глобальному ринку з американськими та азійськими виробниками обумовлює необхідність постійного вдосконалення ділових моделей автомобілебудівних компаній ЄС, акцентуючи необхідність пошуку нових ринків збуту, можливостей для розвитку співробітництва в межах стратегічних альянсів, науково-дослідних партнерств, а також шляхів оптимізації виробничих та управлінських систем. Загалом, автомобільна галузь є однією із найбільш транснаціоналізованих, про що свідчать глобальний характер розміщення виробництва та географічна диверсифікація міжнародної торгівлі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з виділенням недосліджених частин загальної проблеми. Проблеми інтернаціоналізації автомобільної промисловості розкриваються у цілому ряді методологічних та аналітичних досліджень вітчизняних та зарубіжних економістів, серед яких варто виділити праці В.Бойка, К.Гапотченка, С.Гусева, С.Дорохіна, С.Єгорова, І.Касатонової, В.Кищуна, А.Копилова, А.Семенова та ін. У сучасній науковій літературі доволі широко висвітлені особливості транснаціоналізації автомобілебудівної промисловості в аспекті впливу на характер її розвитку процесів консолідації капіталу автомобільних ТНК, трансформації збутових стратегій автомобільних корпорацій на міжнародних регіональних ринках, зростаючої ролі інноваційної діяльності та інших факторів забезпечення міжнародної конкурентоспроможності компаній